

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **T.** so sídlom X. K. E. L. A. X. C. reg.č. H.E. X. registrovaná v Registri obchodných spoločností C., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. A. s. r. o., B. B., zastúpenou JUDr. A. V. advokátkou, proti žalovanému: **JUDr. M. P. R. R., o určenie pravosti pohľadávky vo výške 59 674 847,18 Sk**, na odvolanie žalobcu i žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. apríla 2008 č. k. 10 Cbi 308/2004-159 a odvolanie žalovaného proti uzneseniu tohože súdu zo dňa 14. mája 2008 č. k. 10Cbi 308/2004-167 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 21. apríla 2008 č. k. 10 Cbi 308/2004-159 **z r u š u j e** a vec vracia súdu I. stupňa na ďalšie konanie.

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14. mája 2008 č. k. 10Cbi 308/2004-167 **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom žalobu o určenie pravosti pohľadávky vo výške 55 238 682,80 Sk s právom na oddelené uspokojenie zamietol. Nárok žalobcu v časti o určenie pravosti pohľadávky vo výške 4 436 164,38 Sk s právom na oddelené uspokojenie a o náhrade trov konania vylúčil na samostatne konanie.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobou doručenou súdu telefaxom dňa 02. 11. 2004 a v origináli dňa 04. 11. 2004 žalobca navrhol, aby súd určil, že jeho pohľadávka vo výške 59 674 847,18 Sk voči úpadcovi M. spol. s r. o., P. IČO X. je práva, zistená a zaraďuje sa do 1. triedy s právom na oddelené uspokojenie. Pohľadávku uplatnil na základe úverovej zmluvy č. 124/94/31675174 z 28. 11. 1994, uzavretej medzi A. a. s., pobočka B. a úpadcom,

na poskytnutie úveru vo výške 40 000 000,-- Sk. Na základe zmluvy o predaji časti podniku zo dňa 16. 04. 1997 prešli všetky práva a záväzky A. a. s. na spoločnosť A. a. s. so sídlom C. N. Na uvedenú spoločnosť bol uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1K 01/00 z 13. 04. 2000, vyhlásený konkurz a na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 07. 03. 2001 bola pohľadávka, vyplývajúca z uvedenej úverovej zmluvy, postúpená na spoločnosť S. ktorá ju zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 01. 10. 2003 postúpila žalobcovi. Žalobca ďalej uviedol, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Cb 221/97-167, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. 01. 2002 č. k. 7 Obo 326/2000, bola úpadcovi uložená povinnosť zaplatiť veriteľovi sumu 55 238 682,80 Sk (istina 40 000 000,--Sk, úrok 14 818 321,--Sk a trovy konania 420 361,80 Sk). Uvedený rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19. 03. 2002. Na základe dovolania úpadcu boli rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. Obdo V-76/02 z 13. 07. 2000 vyššie uvedené rozsudky zrušené a vec bola vrátená Krajskému súdu v Prešove. Následne Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 03. 03. 2004 konanie prerušil. Spoločnosť S. si pohľadávku prihlásila do konkurzného konania a keďže pri podaní dovolania, ani do prieskumného pojednávania, nebola odložená vykonateľnosť napadnutých zrušených rozsudkov, pohľadávka uvedeného veriteľa bola v tom čase vykonateľná a žalobca ju aj naďalej za vykonateľnú považuje. Žalobu podáva iba z dôvodu právnej istoty, nakoľko na jej podanie bol vyzvaný konkurzným súdom, ktorá výzva mu bola doručená dňa 04. 10. 2004. Žalobca má za to, že z dôvodu, že sa jedná o vykonateľnú pohľadávku, podľa § 23 ods. 3 ZKV, žalobu mal podať žalovaný.

Súd konštatoval, že žaloba bola podaná na základe poučenia súdu podľa § 23 ods. 2 ZKV. Uznal však za potrebné preskúmať aktívnu legitímáciu žalobcu na podanie žaloby na určenie pravosti pohľadávok podľa § 23 ods. 2 ZKV a usúdil, že podstatná pre rozhodnutie je skutočnosť, či pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní bola v čase prieskumného pojednávania, t. j. dňa 24. 01. 2003, vykonateľná.

Zo spisu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Cb 221/97, týkajúceho sa spornej pohľadávky zistil, že Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 13. 07. 2000 č. k. 3 Cb 221/97-167 zaviazal spoločnosť M. s. r. o. P. č. X. zaplatiť žalobcovi (JUDr. B. O. SKP úpadcu A. a. s. N. C.) sumu 55 238 683,55 Sk a nahradiť trovy konania vo výške 420 361,80 Sk a Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 17. 01. 2002 sp. zn. 7 Obo 326/2000 tento rozsudok súdu I. stupňa potvrdil. Na rozsudku Krajského súdu v Prešove je preto právoplatnosť vyznačená dňom 13. 03. 2002.

Na základe dovolania žalovaného Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 31. 03. 2003 sp. zn. Obdo V 76/02 (č. l. 53-57) zrušil rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. 01. 2002 č. k. 7 Obo 326/2000 a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie. Z dovolacieho rozsudku vyplýva, že doručovanie rozsudku Najvyššieho súdu SR žalovanému, na základe ktorého bola vyznačená právoplatnosť rozsudku dňa 22. 03. 2002, nebolo zákonné a predmetný rozsudok bol žalovanému doručený až 18. 06. 2002. To znamená, že predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18. 06. 2002 a vykonateľnosť dňa 21. 06. 2002.

Prieskumné pojednávanie sa konalo dňa 24. 01. 2003, to znamená, že v deň konania prieskumného pojednávania bol rozsudok Krajského súdu v Prešove vykonateľný a to či už podľa posúdenia Krajského súdu v Prešove alebo podľa posúdenia dovolacieho súdu. Pohľadávka, priznaná uvedeným právoplatným rozsudkom, bola vo výške 55 238 682,80 Sk.

Pokiaľ po uskutočnení prieskumného pojednávania bol rozsudok, na základe ktorého bola v čase konania prieskumného pojednávania pohľadávka vykonateľná zrušený, uvedené je v tomto konaní bez právneho významu.

Na tomto základe súd žalobu v časti o určenie pravosti pohľadávky vo výške 55 238 682,80 Sk s právom na oddelené uspokojenie z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu, zamietol.

Keďže zvyšná časť uplatnenej pohľadávky v sume 4 436 164,38 Sk nebola v čase prieskumného pojednávania vykonateľnou pohľadávkou, súd do tejto časti danosť aktívnej legitímácie žalobcu uznal, avšak vzhľadom na to, že základ sporu sa rieši v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp.zn. 14 Cbi 10/2003, návrh žalobcu v časti o určenie pravosti pohľadávky vo výške 4 436 164,38 Sk s právom na oddelené uspokojenie, vylúčil na samostatné konanie, vrátane nároku na náhradu trov konania, o ktorom súd rozhodne v rozhodnutí o vyčlenenom nároku.

Proti tomuto rozsudku sa odvolal žalobca i žalovaný.

Žalobca charakterizuje svoje odvolanie ako podané z dôvodu právnej istoty. Uvádza, že na Krajskom súde v Košiciach sa vedú 2 incidenčné žaloby o tej istej pohľadávke, obe podané na základe výzvy Krajského súdu v Košiciach a rozdiel je len v tom, že žalobca v prvom konaní vedenom pod sp.zn. 14Cbi 10/2003 má postavenie žalovaného v druhom, teda v predmetnom spore a naopak.

Tento stav bol spôsobený skutočnosťou, že v čase prieskumného pojednávania dňa 23. 01. 2003, na ktorom spornú pohľadávkou právneho predchodcu žalobcu poprel žalovaný a úpadca, bola pohľadávka vykonateľná, pretože bola priznaná právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Cb 221/97 a Krajský súd v Košiciach vyzval žalovaného,

aby v ním určenej lehote podal incidenčnú žalobu, čo tento urobil a vec sa vedie na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 14 Cbi 10/2003. Súd v tejto veci doteraz nevytýčil pojednávanie. Avšak dovolací súd rozhodnutím zo dňa 13. 07. 2000 č. k. ObdoV-76-02 spomenuté rozhodnutia zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie a tento súd rešpektuje ust. § 14 ods. 1 písm. d/ ZKV čo značí, že konanie je prerušené. Keďže sa však rozhodnutím dovolacieho súdu z vykonateľnej pohľadávky stala pohľadávka nevykonateľná, Krajský súd v Košiciach, ako konkurzný súd vyzval žalobcu na podanie incidenčnej žaloby, ktorá sa prejednáva v tomto konaní. Upozorňuje, že by pri nejednotnom výklade otázky aktívnej legitímácie na podanie incidenčnej žaloby v súvislosti s vykonateľnosťou pohľadávky, ktorá po jej prihlásení a prejednaní na prieskumnom pojednávaní štatút vykonateľnosti stratila, konkurzným súdom a súdom konajúcim na základe incidenčnej žaloby podanej na základe výzvy by mohlo dôjsť aj k tomu, že by súd konajúci vo veci sp. zn. 14Cbi/10/2003, kde je žalobcom JUDr. P. došiel k záveru, že tento nie je v spore aktívne legitimovaný, keďže by podľa názoru konajúceho súdu bol rozhodujúci aktuálny skutkový stav, t. j. skutočnosť, že pohľadávka nie je vykonateľná.

Žalobca preto pre prípad, že by odvolací súd dospel k názoru, že pre jeho aktívnu legitímáciu je rozhodujúci terajší stav, t. j. že ho konkurzný súd správne listom zo dňa 04. 10. 2004 vyzval na podanie incidenčnej žaloby navrhol, aby napadnutý rozsudok súdu I. stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa odvolal proti výrokovej časti rozsudku v ktorej súd I. stupňa vylúčil vec na samostatné konanie. Popiera zákonnú dôvodnosť takéhoto postupu súdu a navrhuje v tejto časti rozsudok zmeniť tak, že sa zamietne celý nárok žalobcu a rozhodne sa aj o náhrade trov konania.

Žalovaný sa odvolal aj proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14. 05. 2008 č. k. 10Cbi 308/2004-167, ktorým mu súd uložil zaplatiť za podané odvolanie súdny poplatok v sume 10 000,-Sk a navrhol ho buď zmeniť tak, že súdny poplatok bude 3 000,-Sk alebo vôbec zrušiť. Odvoláva sa pritom na ust. § 18 ods. 2 zák. č. 621/2005 Z. z. podľa ktorého za úkony navrhnuté alebo konania začaté pred 1. januárom 2006 sa vyberajú poplatky podľa doterajších predpisov i keď sa stanú splatnými po 1. januári 2006 a svoj názor, že konanie vo veci sa začalo vyhlásením konkurzu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal odvolania podľa § 214 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu proti rozsudku je dôvodné a dovolanie žalovaného proti uzneseniu dôvodné nie je.

Z predloženého spisového materiálu odvolací súd zistil, že Krajský súd Košice uznesením zo dňa 07. 11. 2002 č. k. 4K 104/02-20 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka M. s. r. o. P.

Právny predchodca žalobcu si uplatnil prihláškou zo dňa 08. 01. 2003 svoju pohľadávku na prieskumnom pojednávaní dňa 24. 01. 2003. Správca konkurznej podstaty túto pohľadávku uznal, poprel ju však veriteľ č. 12 JUDr. P. a to z dôvodu neskončeného súdneho konania.. Keďže tento veriteľ bol na prieskumnom pojednávaní prítomný, ako to preukazuje zápisnica z tohto pojednávania, súd ho poučil a uložil mu 30-dňovú lehotu na podanie žaloby, čo on urobil. Konanie sa vedie na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 14 Cbi 10/2003, podľa odôvodnenia rozsudku bez toho, že by sa uskutočnilo pojednávanie.

Právny predchodca žalobcu na prieskumnom pojednávaní nebol, preto ho konkurzný súd preto listom zo dňa 07. 09. 2004 vyzval, aby si svoj nárok uplatnil určovacou žalobou na súde do 31 dní od doručenia výzvy, táto žaloba bola Krajskému súdu v Košiciach doručená dňa 02. 11. 2004. Ide o žalobu, o ktorej súd I. stupňa rozhodol napadnutým rozsudkom.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd I. stupňa tento skutkový stav poznal, vedel teda, že konkurzný súd vyzval na podanie určovacej žaloby čo do spornej pohľadávky najprv, na prieskumnom pojednávaní dňa 24. 01. 2003 JUDr. P. ako veriteľa č. 12, bolo mu známe, že konanie o určenie pravosti spornej pohľadávky na základe jeho žaloby sa vedie na Krajskom súde Košice pod sp. zn. 14Cbi/10/2003, pričom žalovaným v tejto veci je právny predchodca žalobcu vo vzťahu k žalobe podanej na základe písomnej výzvy súdu zo dňa 07. 09. 2004 proti žalovanému JUDr. P. na základe ktorej sa vedie predmetné konanie sp. zn. 10Cbi 308/2004.

Keďže teda v čase podania určovacej žaloby zo dňa 02. 11. 2004 na Krajskom súde v Košiciach už vyše roka prebiehalo konanie na veci sp. zn 14 Cbi 10/2003 mal súd po zistení tejto skutočnosti buď konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. prerušiť, alebo urobiť iné opatrenia, aby sa predišlo nožnej situácii, ktorú naznačil žalobca vo svojom odvolaní, že totiž iný konajúci a rozhodujúci sudca bude mať v tej istej otázke iný právny názor a súd následkom toho o pravosti spornej pohľadávky vôbec nerozhodne.

Keďže podľa názoru odvolacieho súdu toto procesné pochybenia súdu I. stupňa mohlo spôsobiť ohrozenie prípadne porušenie žalobcovho práva na súdnu ochranu jeho práva, čo by bolo v rozpore s ust. § 1 O. s. p. odvolací súd napadnutý rozsudok súdu I. stupňa podľa § 221 ods. 1 zrušil a vec mu v súlade s ust. § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil na ďalšie konanie.

Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného proti uzneseniu, ktorým mu súd uložil zaplatiť súdny poplatok v sume 10 000,-Sk za podané odvolanie, toto odvolanie dôvodné nie je.

Odvolaťova mienka, že súd mal vyrubiť súdne poplatky podľa sadzby platnej v čase vyhlásenia konkurzu nie je správna. Konanie o incidenčnej žalobe síce súvisí s vyhlásením konkurzu na majetok dlžníka, je však samostatným konaním, ktoré sa začína podaním žaloby.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ cit. zákona poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Sadzobník spoplatňuje v Položkách 2 písm. b/ návrh na začatie konania (teda aj návrh na začatie odvolacieho konania) v obchodných veciach ak nemožno predmet konania oceniť peniazmi poplatkom vo výške 10 000,-Sk a súd 1. stupňa uložil žalovanému zaplatiť súdny poplatok v súlade s týmto predpisom. Odvolacie konanie začína podaním návrhu, čiže odvolania a súdny poplatok za podané odvolanie sa spoplatňuje podľa sadzobníka platného v čase podania návrhu - odvolania.

Na tomto základe odvolací súd napadnuté uznesenie ako správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci (224 ods. 2 O. s. p.)

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 27. mája 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.